

90 ÉVE SZÜLETETT



Weninger Richárd
(Versec, 1934. december 21. – Szeged, 2011. november 2.)
hárfa-művész-tanár, karmester és zenepedagógus

I.

Német gyökerű, de magát magyarnak valló vajdasági zenészcsaládból származott, édesapja hegedűművész volt. 1943-ig Belgrádban éltek, majd Budapestre költöztek, ennek ostroma után Vaszy Viktor meghívására Szegedre települtek.

Kezdetben zongoraművésznak készült, konzervatóriumi tanulmányait azonban zongora és hárfa szakokon folytatta a Szegedi Zeneművészeti Szakiskolában 1950-től kezdve. Hárfatánára Reményi Zsuzsanna volt. Érettségi után az ütő tanszakot is felvette, Szatmári Géznál pedig zeneszerzést tanult. Tanulmányait 1955-től a budapesti Zeneakadémia hárfa tanszakán folytatta. Tanára Rohmann Henrik hárfás, zongora és zeneszerzés tanára pedig Reschofsky Sándor volt. Hárfa művésztanári diplomáját 1960-ban szerezte meg.

Mivel hárfásként nem talált munkát, ezért 1958-tól 1961-ig a Vasas Központi Művészegyüttes korrepetitora volt. Ezután két évig az NDK-ban dolgozott mint korrepetitor, karigazgató és hárfás. Vaszy Viktor újabb hívására 1963-ban hazatért és a Szegedi Szimfonikus Zenekar tagja lett. 1977-ig játszott az együttesben. Hárfásként rendszeresen adott zenekari kíséretes és szólóhangversenyeket. A kezdeti években e mellett ütösként fellépett egy tánczenekarban, dzsesszzongoristaként pedig egy bárban szerepelt. 1980-ban megalapította a Weiner Kamarazenekart, melyet vezényelt is. Számos ösbemutató és magyarországi bemutató fűződik a nevéhez, együttesével gyakori

vendég volt az ország és Európa hangversenytermeiben. Olyan művészekkel játszott együtt, mint Fischer Annie, Ruggiero Ricci, Ruha István, Pauk György, Frankl Péter, Valentyin Fejgin, Krausz Adrienn, Matuz István és a Bartók vonósnégyes. Közel 20 hanglemez-felvétele jelent meg.

Zenepedagógusi munkája 1965-ben indult. A Szegedi Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Tagozatán, illetve az utóbbi jogutódjaként létrejött SZTE Szegedi Konzervatóriumában hárfát, hárfás kamarazenét és kamarazenét tanított. Ezeknek az iskoláknak 1976-tól egyben az igazgatója is volt. 1978-ban 10-18 éves korú fiataloknak főiskolai előkészítő tagozatot létesített, 1983-ban pedig a Tagozat egyetemi képzési jogának megszerzését irányította. Az intézmény élén 2000-ig, 24 éven át állt, ami rendkívüli a felsőoktatásban. A hivatali munka azonban elvonta a figyelmét a hárfáról, ezért kezdett foglalkozni a kamarazenével.

1976 és 1990 között a Magyar Zeneművészek Szövetsége elnökségének tagja, a szövetség dél-magyarországi csoportjának titkára volt. 1996–2006-ig a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége elnökségi tagja volt és szerkesztő bizottsági tagként hosszú időn keresztül segítette a Parlando munkáját is.

(Wikipédia)

Díjai:

Artisjus-díj (1992); Weiner Leó Zenepedagógiai-Díj (1994);
Szegedért Emlékérem (1995); Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett (2000);
Weiner Leó Emlékdíj (2009)

II.

EMLÉKEIM KEDVES TAMÁSRÓL¹

Kedves Tamás ... már nincs közöttünk.

Oly nehéz elhinni.

Emlékszem, valamikor még együtt jártunk Szegeden a zenekonzervatóriumba. Már akkor tudtam, hogy egy fiatal tehetséges csellista is idejár, de abban az időben, „tizenéves korunkban” az a 4 - 5 év korkülönbség még igen jelentősnek mutatkozott.

¹ Weninger Richárd (aki hosszú ideig volt a Parlando Szerkesztőbizottságának kiváló tagja) emlékezése a Parlando 2007/2. számában jelent meg.

A „konzis” éveket követően már csak a Zeneakadémián futottunk össze. Gratuláltam a felvételijéhez, és mint két szegedi örültünk egymásnak. Az első, igazi találkozásunk azonban Szegeden történt. A színház zenekarában együtt kezdtük a pályát, és addigra már az éveink száma közötti különbség is jelentéktelenné vált. Az előadások, próbák után gyakran mentünk együtt hazafelé, és bizony volt témánk bőven, volt miről beszélgetnünk. Eleinte természetesen az operákról, a zeneszerzőkről és a zenéről esett szó. „Értékeljük” az egyes produkciókat, majd szóba kerültek a művészetek, és végül az esztétikai, filozófiai kérdések is. Persze az utóbbiban Tamás már akkor is feltűnő jártasságot mutatott, hiszen – munkája mellett – az ELTE filozófia szakára is járt.

Beszélgetéseink óhatatlanul egyre tartalmasabbakká váltak, és a jóízű vitákat sem nélkülözték. A „tér és idő” problematikája, az „anyag” fogalmi meghatározása, a szubjektivizmus, Berkeley püspök gondolatai, és megannyi alig megválaszolható, mégis oly sok izgalmas kérdés, kimeríthetetlen témának bizonyult.

Azután jöttek a közös fellépések.

Előbb a cselló-hárfa duók, a triók, majd más, újszerű kamarazenei formációk is összekötöttek bennünket.

Persze voltak vidám pillanataink is – nem kevesek. Esti tarokk partik, közös vacsorák, borozgatások, kirándulások tették színessé napjainkat.

De eljött a nagy változás. Az élet úgy hozta – 1976-ban távolabb kerültünk egymástól.

Ő a Debreceni Tagozat igazgatója lett, én pedig utódjaként Szegeden, a Szegedi Tagozaton igyekeztem folytatni az általa megkezdett munkát.

Ezt követően összejöveteleink egyre ritkábbak lettek, mégis az Egyetemi Tanácsban mindég egymás mellett ültünk, és az ülések után a régi időket felidéző baráti beszélgetések sem maradtak el.

Az utóbbi években találkozásaink már csak a lehetőségeink szerint alakulhattak. Mégis, hiszem, érzem: a barátság nem távolságfüggő – és ez köztünk igaznak bizonyult. Ám, van az úgy, hogy az élet közbeszól ...

Most már csak az emlékek, a gondolatok, és a közös élmények felidézése köthet össze bennünket.

Ez lehet, hogy kevésnek tűnik, de nekem – és még oly sokunknak – múlhatatlan, igazi értéket jelent.

WENINGER RICHÁRD NEVE GARANCIÁT JELENTETT²

Ismeretségünk, barátságunk Kálmánnal a régi időkre nyúlik vissza. Amikor 1963-ban még friss diplomával, de kétéves németországi szerződés után Szegedre költöztem – akkor úgy hittem, csak egy pár évre –, az akkor az Országos Filharmóniánál dolgozó Strém Kálmánt még csak távolról ismertem. Közelebb akkor kerültünk egymáshoz, amikor vonószzenekarom több külföldi zenei verseny megnyerése, valamint hazai sikerek után, szerepet kapott a Filharmónia műsoraiban.

Fellépéseink vélhetően elnyerték tetszését, mert olyan ötlettel jelentkezett, ami egyszerre jelentett számomra meglepetést, örömet, nem kis büszkeséget, új terveket és továbblépési lehetőséget.

Kálmán önként vállalta, hogy a már Weiner Kamarazenekar nevet viselő együttesünket a jövőben menedzselni fogja, és zenei kapcsolatai révén koncerteket, szólistákat szerez számunkra.

Rögtön feltettem a kérdést, hogy hogyan honoráljuk majd munkáját, hiszen akkor is behatárolt lehetőségek között mozoghattunk. Ő azonban rögtön jelezte, hogy a feladatot önzetlenül vállalja, és kizárólag a Budapest-Szeged útiköltség térítését kérte.

Kálmánt a közös munka során ismerhettem meg csak igazán. Az első időkben budapesti lakásán találkoztunk.

Már itt meglepetés ért: rangjához, elismertségéhez illő, fényűző, pazar otthonra számítottam, de helyette kicsi, szerény bútorzatú, egyszerű, hétköznapi lakás fogadott. Persze irigylésre méltó könyvei azért voltak bőven. Bizony, széleskörű kapcsolatrendszerét nem meggazdagodásra, haszonszerzésre használta föl! Már első beszélgetéseink során kiderült, hogy szervezőkészsége, zenei ítélőképessége, műsorpolitikája, emberismerete szinte tévedhetetlen. Úgy gondolta, kezdjük Mozart-bérlettel az új évadot. Négy hangversenyt terveztünk Szegedre, a többi Budapestre vagy Magyarországon más városaiba. Munkája nyomán már a kezdetekkor is olyan kiváló szólistákkal léphettünk föl, mint Fischer Annie, Rév Livia, Ránki Dezső, Klukon Edit, Ruha István, Valentin

² Megjelent a Strém Kálmán – A hangversenyrendezés művésze c. emlékkönyvben (Klasszikus és jazz kiadó, 2009. Szerkesztette: Gerő Katalin és Várkonyi Tamás)

Fejgin, Matuz István. Strém Kálmán neve a muzsikus világban garanciát jelentett. Tanácsait követve, első hanglemezeinkre magyar zeneszerzők műveit vettük fel. Kálmán sohasem feledkezett meg a kortárs magyar zeneszerzőkről, mert elhivatottságot érzett irántuk ugyanúgy, ahogyan a fiatal tehetségek iránt. Bogányi Gergely még rövidnadrágos kisfiúként, Krausz Adrienne pedig még ifjú zeneakadémistaként – Kálmán felkérésére – már velünk koncertezett. Külön figyelmet fordított az ifjúsági hangversenyekre, a fiatalok zenei nevelésére. Fia nekik adtunk hangversenyt, a műsor összeválogatásakor mindig figyelmeztetett, csak olyan darabokat játsszunk, amelyek utat találnak hozzájuk, amelyeket őszintén befogadhatnak, és amelyek nem riasztják el őket a további koncertektől.

Fáradhatatlan volt a külföldi útjaink megszervezésében is - és nemcsak a megszervezésben.

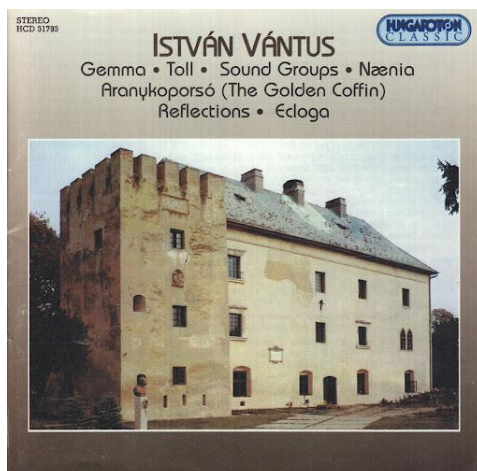
Emlékszem, Nice-ben, egy fárasztó városnézés után, mintegy negyvenfokos hőségben az autóbuszunk nem a megbeszélte helyen várt bennünket, parkolási lehetőséget csak egy meredeken felfelé vezető utca legvégén talált. Javasoltam Kálmánnak, hogy várjon itt lent, én majd fölmegyek, és a busszal érte jövünk. De hallani sem akart erről. Elmaradhatatlan botjára támaszkodott, és minden erejét összeszedve velem jött, mert állóképességét, akaraterejét akkor is, így is bizonyítani akarta.

Kálmán minden koncertünkön megjelent: hazai fellépéseink mellett elkísért bennünket Franciaországba, Svájcba, Spanyolországba, Lengyelországba, és sosem fogyott ki az ötletekből.

Skandináv körútunkat még tervezte, de együttműködésünk sajnos nem tarthatott sokáig. Egyre gyarapodó feladatait már nem tudta összeegyeztetni szege diénykedéseivel. Elváltak útjaink, mert ő mindig mindent csak egészen, teljes szívvel tudott végezni.

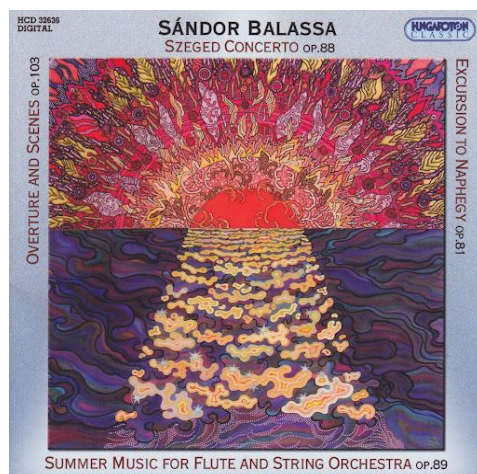
Sokat tanultam tőle. Amikor kételkedtem valamiben, telefonon vagy baráti beszélgetés során bármikor szívesen adott tanácsot. Műsorok tervezésekor, szólisták meghívásakor, tárgyalásaim során gyakran gondolok rá, mit tenne ő a helyemben.

WENINGER RICHÁRD FELVÉTELEIBŐL



Gemma (4:47)

© 1999 HUNGAROTON RECORDS LTD.



Szeged Concerto Op. 88 - Game (3:38)

Overture and Scenes Op. 103 - Overture (7:02)

Summer Music for Flute and String Orchestra Op. 89 - Allegro (5:05)

Szeged Concerto Op. 88 - Souvenir (7:14)

Szeged Concerto Op. 88 - Greeting (2:23)

© 2010 HUNGAROTON RECORDS LTD.